

SHREE VASISHTHA VIDHYALAYA

Gujarati 2nd Language Worksheet 2025-26

Name : -

Worksheet No. CA-6

Std.:- IV -

Roll No. :-

Date : -

પાઠ :- ૧૨-વનદેવીની પ્રસન્નતા, પાઠ-૧૩ એક પત્ર શ્રી નંદિનીને નામ, જોડણી, સંયોજક, લિંગ, વિશેષી ગદ્યાંશ

ભારતના જંગલોમાં જોવા મળતું સુંદર અને મહત્વપૂર્ણ વૃક્ષ એટલે કેસૂડો. વસંત ઋતુ આવે ત્યારે કેસૂડો તેના તેજસ્વી લાલ-નારંગી ફૂલોથી સમગ્ર પર્યાવરણને રંગીન બનાવી દે છે. આ કારણે તેને વસંતનો અગ્રિવર્ણી દૂત પણ કહેવાય છે. આ વૃક્ષ મધ્યમ કદનું હોય છે. અને તેના પાંદડાં મોટા તથા ત્રણ ભાગવાળા હોય છે. ફેબ્રુઆરીથી એપ્રિલ માસ દરમિયાન તેમાં ઘનઘોર ફૂલો ખીલે છે. કેસૂડો ભારતીય સંસ્કૃતિમાં વિશેષ સ્થાન ધરાવે છે. પ્રાચીન સમયમાં કેસૂડાના ફૂલ ઉકાળી પ્રાકૃતિક રંગ બનાવવામાં આવતો અને એ રંગથી હોળી રમતી. આ રંગ સ્વાસ્થ્ય માટે હિતકારી અને પર્યાવરણને અનુકૂળ હતો. તેના ફૂલ, છાલ અને બીજ આયુર્વેદિક દવાઓમાં વપરાય છે.

પ્રશ્ન - ૧) ઉપરનાં ગદ્યાંશ પરથી નીચેનાં પ્રશ્નોનાં જવાબ આપો :

(ક) પ્રશ્નોનાં જવાબ લખો.

૧) કેસૂડાના ફૂલને ઉકાળી શું બનાવવામાં આવે છે?

કેસૂડાના ફૂલને ઉકાળી પ્રાકૃતિક રંગ બનાવવામાં આવે છે.

૨) કેસૂડાના ફૂલ, છાલ અને બીજ શામાં વપરાય છે?

કેસૂડાના ફૂલ, છાલ અને બીજ આયુર્વેદિક દવાઓમાં વપરાય છે.

(ખ) ઉપરનાં ગદ્યાંશ પરથી નીચેની ખાલી જગ્યા પૂરો.

૧) વસંતનો અગ્રિવર્ણી ----- પણ કહેવાય છે.

દૂત

૨) કેસૂડો ભારતીય ----- વિશેષ સ્થાન ધરાવે છે.

સંસ્કૃતિમાં

પ્રશ્ન - ૨) પાઠને આધારે ખાલી જગ્યા પૂરો.

૧) કિશનભાઈ હંમેશા ----- આગ્રહ રાખે છે.

સ્વચ્છતાનો

૨) રોહનને શાળાથી આયોજિત એક ----- પર જવું હતું.

પિકનિક

૩) દાદાજી પત્ર લખતાં લખતાં વચ્ચે ઊઠીને ----- ગયા હતા.

કરવા

નાસ્તો ખરવા

૪) દાદાજી શાંતિનિકેતનમાં પોતાનો સમય ----- કરીને વિતાવવા ઇચ્છે છે.

ચિત્રકારી

૫) ----- રવિન્દ્રનાથ ઠાકોરની પૌત્રી છે.

પુષ્પમણિ

૬) અમિય બાબુ ----- શહેરમાં છે.

મોરકો

પ્રશ્ન - ૩) નીચે આપેલા વાક્યોમાંથી સાચા વાક્યોની સામે (✓) અને ખોટા વાક્યોની સામે (x) ની નિશાની કરો.

૧) વિપુલ સાહેબે સફાઈ અભિયાન વનમાં ચલાવ્યું હતું.

(✓)

૨) રોશની બહેને શાળામાં પિકનિકની વાત કરી હતી.

(x)

૩) રવિન્દ્રનાથ શાંતિનિકેતન થી બીજે ક્યાંક જવા ઇચ્છતા હતા.

(X)

૪) આ પત્ર અમિતનને લખાયો હતો.

(X)

૫) વનદેવીએ બાળકો અને શિક્ષકને તાજા- મીઠાં ફળો ખાવાનું કહ્યું.

(✓)

પ્રશ્ન - ૪) નીચેના વાક્યમાં સંયોજક શબ્દ શોધી બતાવો.

૧) એમને ખૂબ સમજાવ્યાં છતાં તે ન માન્યો.

૨) રાજાએ હુકમ કર્યો કે ચોરને ફાંસી આપો.

૩) તેઓ ગોપાલને નીચો દેખાડવાની કોશિશ કરતા પરંતુ દરેક વખતે તેમને પાછા પડવું પડતું.

૪) ઘડિયાળ નજીકમાં નથી પરંતુ એમ લાગે છે કે સવારના આઠ થયા હશે.

૫) ઇન્સ્પેક્ટરે એ જોયું તો મહાદેવની આંખમાં આંસુ હતા.

૬) મહાદેવ ગાયને હાંકવા રોકાયો એટલે એને પરીક્ષામાં મોકલ્યું થયું.

પ્રશ્ન - ૫) જોડણી સુધારો.

(૧) ગૂણકારી

ગુણકારી

(૬) સાનદાર

સાનદાર

(૨) પાંદડા

પાંદડાં

(૭) ઊપનામ

ઉપનામ

(૩) સાબાસ

સાબાસ

(૮) સાતી

સાંતી

(૪) ગાંડકી

ગાંડકી

(૯) વીજ્ઞાન

વિજ્ઞાન

(૫) ભૂખ

ભૂખ

(૧૦) પૂરસકાર

પુરસ્કાર

પ્રશ્ન - ૬) લિંગ બદલો.

(૧) શેઠ

શેઠાણી

(૫) મોર

ઢેલ

(૨) કાગડો

કાગડી

(૬) ઊંટ

ઊંટી

(૩) ઘોડો

ઘોડી

(૭) પુત્ર

પુત્રી

(૪) રાજા

રાણી

(૮) વાઘ

વાઘણ

પ્રશ્ન - ૭) લિંગ ઓળખો.

(૧) બિલાડી

સ્ત્રીલિંગ

(૫) ડુંગર

પુલિંગ

(૨) ઘોડો

પુલિંગ

(૬) મરઘી

સ્ત્રીલિંગ

(૩) માણસ

પુલિંગ

(૭) મકાન

નપુંસકલિંગ

(૪) ગાય

સ્ત્રીલિંગ

(૮) દૂધ

નપુંસકલિંગ

પ્રશ્ન - ૮) વિરોધી શબ્દો લખો.

(૧) સ્વચ્છ

X ગંદું

(૫) ડર

X હિંમત

(૨) નુકસાન

X ફાયદો

(૬) દૂર

X નજીક

(૩) અન્યાય

X ન્યાય

(૭) અંધારું

X વ્યવસ્થા

(૪) સુંદર

X કદરૂપું

(૮) ઠંડી

X ગરમી